Ministerie van Buitenlandse Zaken

TER BESLISSING

Aan	M
Van	Bescherming persoonlijke levenssfeer
Via	
Kopie aan	R
Afgestemd met	Bescherming persoonlijke levenssfeer

Datum
30 oktober 2026

Onze referentie
BZ2633042

Opgesteld door
Bescherming persoonlijke levenssfeer

Uiterlijk bij
30 oktober 2026

Plandatum/Deadline Kamer
20 november 2026

Bijlage(n)
1

nota

NLse bijdrage aan ASPIDES

Aanleiding

- Verzoek HVEU d.d. 19 sept jl. aan EU LS om additionele bijdragen aan de maritieme missie EUNAVFOR ASPIDES (hierna Operatie Aspides).
- Kamerbrief 'Update MMM-SOH FHQ en kennisgeving ASPIDES' d.d. 2 okt jl., waarin kabinet TK informeert dat het de wenselijkheid en mogelijkheid van bijdrage aan Aspides onderzoekt.

Geadviseerd besluit

- Instemmen met inzet van Zr.Ms. Evertsen (EVTN) voor *direct support* aan Operatie Aspides vanaf medio december 2026 tot begin januari 2027 en communicatie aan EK en TK via bijgevoegde artikel 100-brief.

Kernpunten

- Cfm artikel 100 van de Grondwet informeert het kabinet EK en TK over ter beschikkingsstelling van de krijgsmacht ter handhaving van de internationale rechtsorde.
- Gronden voor deelname:
  - Behoud vrije doorvaart en signaalwerking naar tegenstrevers dat belemmering hiervan niet wordt geaccepteerd;
  - Bescherming NLse/EU economische belangen;
  - Versterken van veiligheidspartnerschappen en positioneren EU als geopolitieke speler, met het Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid (GVDB) als belangrijk instrument.

Voorziene inzet:

- Vanaf medio december levert EVTN (reeds in de regio t.b.v. prepositionering voor MMM-SOH) gedurende 3 weken *direct support* aan Operatie Aspides. EVTN zal op verzoek civiele scheepvaart begeleiden in hoog risicogebieden in de Bab al-Mandeb, Rode Zee en Golf van Aden.
- Aspides heeft een defensieve taakstelling en begeleidt en beschermt schepen tegen mogelijke aanvallen op zee en draagt bij aan beeldopbouw in de regio.
- Evt. geweldsgebruik vindt plaats o.b.v. algemeen erkende recht op *ad hoc* zelfverdediging, al dan niet collectief uitgeoefend, tegen aanvallen die gaande zijn of onmiddellijk dreigen.

Risico's:

- De veiligheidssituatie in de Rode Zee is onvoorspelbaar. Hoewel de Houthi's hun aanvallen vooralsnog enkel richten op Saoedische(-gelieerde) schepen en westerse schepen tot nu toe ongehinderd passeren, is er wel een toegenomen dreiging voor de scheepvaart vanwege risico op misidentificatie. Als EU-partners of VS zouden overgaan op offensieve steun aan KSA, kan positie Houthi's bovendien wijzigen.
- Risico op incidenten met civiele actoren en burgerslachtoffers wordt agv defensieve karakter van de inzet onwaarschijnlijk geacht.
- EVTN is niet uitgerust om zelfstandig te voorzien in medisch begeleide afvoer van patiënten. Ook kan de afvoer van gewonden naar een hoger zorgniveau door de afstand en de aard van het maritieme optreden vertraging oplopen. Dit risico wordt door DEF als aanvaardbaar beoordeeld.

Toelichting

- In 2024 leverde NL een militaire bijdrage aan Operatie Aspides en *Operation Prosperity Guardian* en gaf politieke en niet-operationele militaire steun aan *Operation Poseidon Archer* in de Rode Zee. De NLse *direct support* aan Operatie Aspides had breed politiek draagvlak in TK. De lessen uit het IOB-rapport 'De vrije zee onder vuur', zoals het formuleren van een helder onderscheid tussen het strategische doel en de operationele doelstellingen, zijn meegenomen in de voorbereiding van deze nieuwe inzet.

MMM-SoH

- Igv activatie van MMM-SoH of verdere escalatie in de bredere regio, tijdens of voorafgaand aan inzet in Operatie Aspides, wordt politieke besluitvorming en weging van beide missies opnieuw doorlopen. De EU is op de hoogte dat dit mogelijk betekent dat inzet in Operatie Aspides wordt geannuleerd of afgebroken ten gunste van MMM-SoH.
- Rol en vaarroute EVTN kunnen desgewenst worden aangepast indien de ontwikkelingen in het Midden-Oosten daar aanleiding toe geven.

Proces

- Conceptbrief ligt voor in de RDINEV van 10 nov en zal op 20 nov na MR worden verzonden aan EK en TK, gevolgd door een technische briefing en een Kamerdebat voorafgaand aan de inzet.